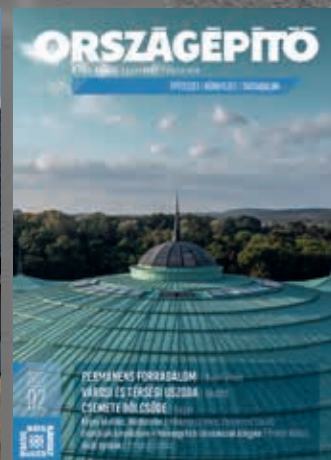

Fizessen elő 2023-ban az ORSZÁGÉPÍTŐ folyóiratra!

Kérjük, hogy előfizetésével 2023-ban is támogassa folyóiratunkat!

Éves előfizetés: 5000 Ft
www.orszagepito.net/elofizetes
rendeles@orszagepito.net

ORSZÁGÉPÍTŐ

Csóka Balázs DLA
Felelős szerkesztő

Az év vége elszámolásra késztet, és különösen így van ez mai világunkban. Amikor már azt hittük, hogy a covid alatt fejre állt életünk a mélypont, beütött a háború, és kevés stabil pont maradt körülöttünk. Az ilyen időkben különösen fontos helyzetünk átgondolása. Tudjuk-e, hogy mi a célunk, elvégeztük-e a kötelességünket, éltünk-e lehetőségeinkkel, hogy magunkat, családjunkat, közösségünket erősítsük?

Ehhez a számadáshoz szeretnénk segítséget nyújtani az idei év utolsó számával, amelyből fotóanyagát tekintve is kiemelkedik a Bányász József gyergyóújfalvai gazdálkodóval készített interjúnk, aki állítja: parasztnak lenni értelmiségi kötelesség a 21. században. Sárkány Roland grafikus elsősorban amerikai folyóiratoknak készít grafikákat. Ő másik irányból kapcsolódik Bányász József gondolataihoz. Véleménye szerint „a korszakokon átnyúló örök érvényű értékek, s ezeknek a megtartása, a folytonosság igénye ma fontosabb, mint valaha”.

Szarvas Péter építész kapta idén a Magyar Művészeti Akadémia Építőművészeti díját. Az ungvári építész szakmai munkásságáról, a kárpátaljai magyar értelmiség életéről, lehetőségeiről és az elmúlt években a magyarok településeken végzett műemlék templomok helyreállításáról mesélt nekünk. A munkásságáról készült fotókat végignéve, és az interjút elolvastva egy önálló alkotói attitűddel megáldott, a hely szellemére és a helyi közösségekre odafigyelő építész ismerhetünk meg.

A *Vándorokból mesterek* rovatunkban Czégány Sándor építész mutatjuk be, aki első munkahelyén, az Országos Műemlékvédelmi Hivatalban végzett munkája közben fogalmazta meg ars poeticáját: „jó lenne ilyen egyszerű házakat tervezni, amiket ha majd száz év múlva elbontanak, lesznek, akiknek hiányozni fognak”. Egyszerűnek hangzó feladat, de ha végiggondoljuk, hogy az elmúlt 100 évben megépült házak közül hányat bontanak el úgy, hogy senkinek sem hiányzik, milyen sok építésznek nem sikerült ezt a szintet megugrania, akkor felismerjük gondolatának jelentését és jelentőségét.

30 évvel ezelőtt épült fel Makovecz Imre seivillai világiállítás pavilonja, amely világhírnevet hozott tervezőjének és a magyar organikus építészetnek. A kerek évforduló alkalmából a tervező és kivitelező csapat egy-egy fontos szereplőjével, Turi Attila építésszel és a helyszíni kivitelezési munkát irányító Lomnici Péterrel készítettünk interjút. A pavilon sok hányattatás után most is áll, a köpala fedés védi az égető dél-spanyolországi naptól. Néhány hónappal ezelőtt felröppent a hír, hogy új tulajdonosa van, aki életet akar lehelni az elhagyott épületbe. Remélem, hogy rövidesen az új irányító pavilonról adhatunk hírt Olvasóinknak. A pavilon felépítése akkor a kommunizmus alól felszabaduló keleti blokk és Magyarország élni akarásának szimbóluma lett, az újrainyitása az akkor az épületben megfogalmazott és megépített európai és magyar értékek újragondolására ad lehetőséget. Bizom benne, hogy jelen lapszámunk is segíti az Olvasót a világban való fontos és értékes gondolatok megtalálásában és megfogalmazásában. Kívánok ehhez jó olvasást, és az egész szerkesztőség nevében áldott karácsonyi ünnepeket!

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

2022
04

ÉPÍTÉS ZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

06 Szimbólumok közti tér – Összetartozás temploma, Pesterzsébet
(Katona Vilmos Dr. habil.)
The Space Between Symbols – He Church Of Togetherness In Pesterzsébet

✘ Vándorokból mesterek | Masters from Itinerants

12 Interjú Czégány Sándorral (Terdik Bálint) An Interview with Sándor Czégány
18 Vonalakból szőtt építészeti – Református gyülekezeti ház Vasadon (Csóka Balázs DLA)
Architecture Woven Out of Silk – The Reformed Congregation House in Vasad

24 Égig érő sajtóműhely Gyergyóban (Tóth Péter DLA, Harmath-Gyetvay Enikő)
Taking Over the Cheese Workshop in Gyergyó

29 „Már a jövő sem a régi” – Interjú Bányász Anna fotográfussal
és Szász István építésszel (Tóth Péter DLA, Harmath-Gyetvay Enikő)
An Interview with Anna Bányász and István Szász

32 Skiccpauszos főépítészesség Makón – Interjú Csernyus Lőrincsel (Terdik Bálint)
An Interview with Lőrinc Csernyus

38 Sevilla 30 – Egy belső történet (Turi Attila) Sevilla 30 – An Inside Story
44 Emlékezés a pavilonépítőkre – Interjú Lomnici Péterrel (Harmath-Gyetvay Enikő)
Remembering the Pavilion Builders – An Interview with Péter Lomnici

48 Az emlékezet őrzői – Interjú Szarvas Péterrel (Dénes Eszter)
Keepers of Memory – An Interview with Péter Szarvas

56 A rajzolt vonal mélysége és magassága – Beszélgetés Sárkány Rolanddal
The Depth and Height of the Drawn Line – An Interview with Roland Sárkány

62 Regio Earth 2022, Tengőd (Bihari Ádám)
An Account of the Adobe Architecture Festival Regio Earth 2022 in Tengőd

64 Hírek

66 Könyvajánló

A KÓS KÁROLY ALAPÍTVÁNY köszönetet mond mindazoknak, akik 2021-ben személyi jövedelemadójuk 1 százalékával támogatták.

Az Alapítvány számlájára ebből a forrásból 2022-ben beérkezett 101 832 forintot a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolájának működtetésére fordítottuk.

Kérjük, hogy 2023-ban is támogassák idei adójukból Alapítványunk célkitűzéseit!

Bankszámlaszámunk: 10402166-21629530-00000000 | Adószámunk: 19193580-2-41.

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.

Kiadja az Egyesülés nevében a Kós Károly Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány

1034 Bp., Makovecz Imre utca u. 25.

Bankszámlaszám:

10402166-21629530-00000000

Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó: Dévényi Sándor és Zsigmond László

Alapító főszerkesztő: † **Makovecz Imre**

Főszerkesztő: Dévényi Sándor

Felelős szerkesztő: Csóka Balázs DLA

Titkár: Schaffer Zsuzsa | rendeles@orszagepito.net

A szerkesztőbizottság tagjai:

Csóka Balázs DLA, Dénes Eszter, Dévényi Sándor, Erhardt Gábor, János János, Kuli László, Szűcs Endre, Terdik Bálint, Tóth Péter DLA, Turi Attila
Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András
Angol fordítások: Móra Zoltán

Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: www.orszagepito.net

Előfizetés: <https://orszagepito.net/elofizetes/>

rendeles@orszagepito.net

ISSN 0866-0069

A lapot terjesztik:

FUGA Budapesti Építészeti Központ

1052 Budapest, Petőfi Sándor utca 5.

Írók Boltja

1061 Budapest, Andrássy út 45.

Lira Könyv Récsai Center

1146 Budapest, Istvánmezei út 6.

Műcsarnok, könyvesbolt

1146 Budapest, Dózsa György út 37.

Országos Széchényi Könyvtár

LAPKER Zrt.

1097 Bp., Táblás u. 32.

Támogatók:

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

PETŐFI KULTURÁLIS ÜGYNÖKSÉG

BONEX ÉPÍTŐIPARI KFT.

